

Sammanställning av kränkande behandling 2023

Tyresö gymnasium

2024-01-26

Pia Hasselrot

tyresö kommun

Innehållsförteckning

Sammanställning av kränkande behandling 2023	1
Tyresö gymnasium	1
Innehållsförteckning.....	3
1 Beskrivning av ärendet.....	4
2 Huvudsakliga slutsatser	4
3 Kränkningar och anmälningar	4
4 Antal anmälningar	5
5 Förvaltningens synpunkter	8
Bilaga 1. Begrepp och definitioner	9
Bilaga 2. Sammanställt underlag.....	10
Bilaga 3 Prövning av barnets bästa	12
Bilaga 4. E-tjänst för anmälan.....	13

1 Beskrivning av ärendet

I 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) föreskrivs att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla det till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla vidare till huvudmannen. Barn- och utbildningsförvaltningen har i uppdrag att två gånger per år sammanfatta och analysera inkomna anmälningar.¹ Den här rapporten omfattar året 2023.

Fram till vårterminen 2022 var Tyresö gymnasiums anmälningarna manuella. Under våren 2022 registrerades anmälningar både manuellt och via den kommungemensamma e-tjänsten för anmälan av kränkande behandling. Från höstterminen 2022 registreras alla anmälningar via e-tjänsten.

Under åren 2020-2021 påverkades verksamheten av coronapandemin bland annat genom perioder av fjärrundervisning och distansundervisning.

Rapporten avslutas med bilaga 1. Begrepp och definitioner, bilaga 2. Sammanställt underlag samt bilaga 3. Prövning av barnets bästa.

2 Huvudsakliga slutsatser

Under 2023 anmälde Tyresö gymnasium 17 fall av kränkande behandling. Det är samma antal anmälningar som under 2022. Hösten 2022 införde Tyresö gymnasium kommunens e-tjänst för anmälningar om kränkande behandling. Troligen påverkade införandet antalet anmälningar negativt både under höstterminen 2022 (fyra anmälningar) och vårterminen 2023 (två anmälningar). Lärarna fick utbildning och stöttning i användandet av e-tjänsten under våren 2023, vilket troligen är en anledning till det ökade antalet anmälningar under hösten. Majoriteten av anmälningarna, 15 stycken, gjordes på höstterminen.

Alla anmälningar gäller händelser som skett i skolan och på skoltid. Händelserna har inträffat i klassrum, utomhus, i korridoren samt på ”annan plats”. Av de elever som går på Tyresö gymnasium är 62,5 procent pojkar och 37,5 procent flickor. Cirka 60 procent av anmälningarna gäller pojkar och 40 procent gäller flickor, vilket visar att kränkningar sker i samma utsträckning oavsett kön. Verbala kränkningar är vanligast för både flickor och pojkar.

Barn- och utbildningsförvaltningen ser att Tyresö gymnasium har ett gott arbete med trygghet och mot kränkande behandling, men de har under året funnits brister i anmälan av kränkningar. Detta resulterade i att Tyresö gymnasium upprättade en åtgärdsplan för att säkerställa att anmälan av kränkningar görs systematiskt till huvudman. Sedan åtgärdsplanen upprättats och realiserats så har en ökning av antalet anmälningar noteras vilket tyder på

---

¹ Sammanträde 2021-03-24 § 20, Dnr 2020/GVN 0067 44

att de insatta åtgärderna har gett effekt. Tryggheten på skolan är fortsatt hög enligt de enkäter som har genomförts under året, vilket är ett gott tecken.

3 Kränkningar och anmälningar

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden, utfrysning, hot eller slag och sparkar. Även elaka mejl eller kommentarer på internet eller via sms kan vara kränkande behandling.²

Plikten att anmäla kränkande behandling inträffar så fort personalen får kännedom om att en elev upplevt sig vara kränkt. Ansvaret gäller även vid signaler om kränkningar genom personalens observationer eller genom information från vårdnadshavare och andra. Det krävs alltså inte att eleven uttalat att hen har upplevt sig kränkt för att personal ska agera. Verksamheten ska inte värdera hur allvarlig en händelse är innan anmälan görs till huvudmannen. En anmälan ska göras även vid misstanke om kränkning. Anmälan ska göras skyndsamt. Anmälan görs oavsett vem som utsatt eleven för kränkning. Det kan gälla kränkningar mellan elever eller mellan vuxen och elev. Ansvaret omfattar även det som händer på nätet och fritiden om det har samband med verksamheten.

Anmälningsplikten tillämpas på motsvarande sätt om en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de anmälda kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.³ I Tyresö kommun har huvudmannen delegerat till rektor att genomföra en utredning samt i förekommande fall vidta åtgärder vid signaler om kränkande behandling. Vidtagna åtgärder ska följas upp och utvärderas.

4 Antal anmälningar

Totalt under 2023 anmälde Tyresö gymnasium 17 fall av kränkande behandling. Majoriteten av anmälningarna, 15 stycken, gjordes på höstterminen. Statistiken över anmälda kränkningar omfattar alla händelser som Tyresö gymnasium anmält till huvudmannen. En anmälan är inte liktydig med en händelse i och med att skollagen kräver att skolans personal ska anmäla vid alla fall som misstänks vara en kränkning. En anmälan kan också innehålla

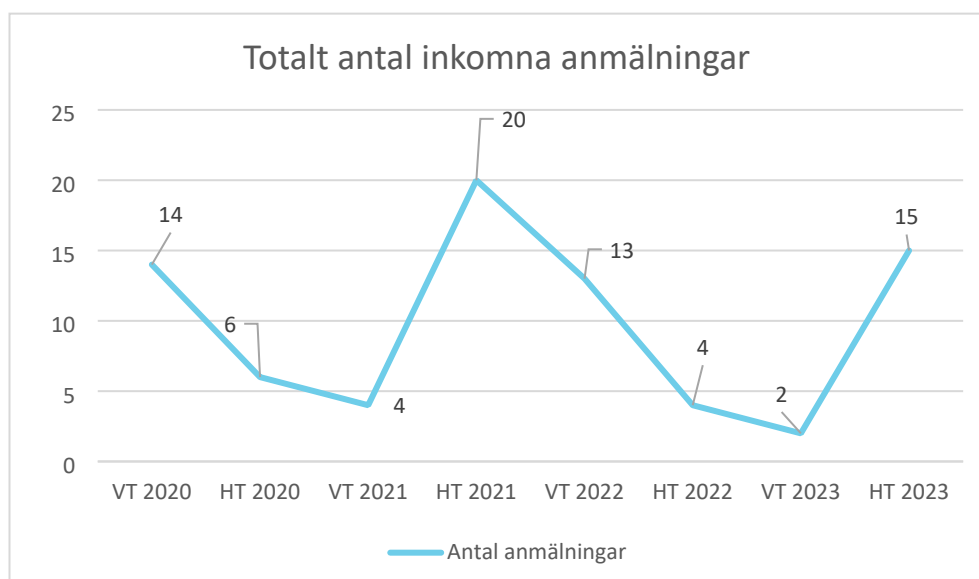
---

² Skollag (2010:800) samt skolverket.se

³ 6 kap. 10 § skollagen (2010:800)

flera händelser, exempelvis kan den kränkande behandlingen startat i skolan men sedan fortsatt på nätet efter skolan.

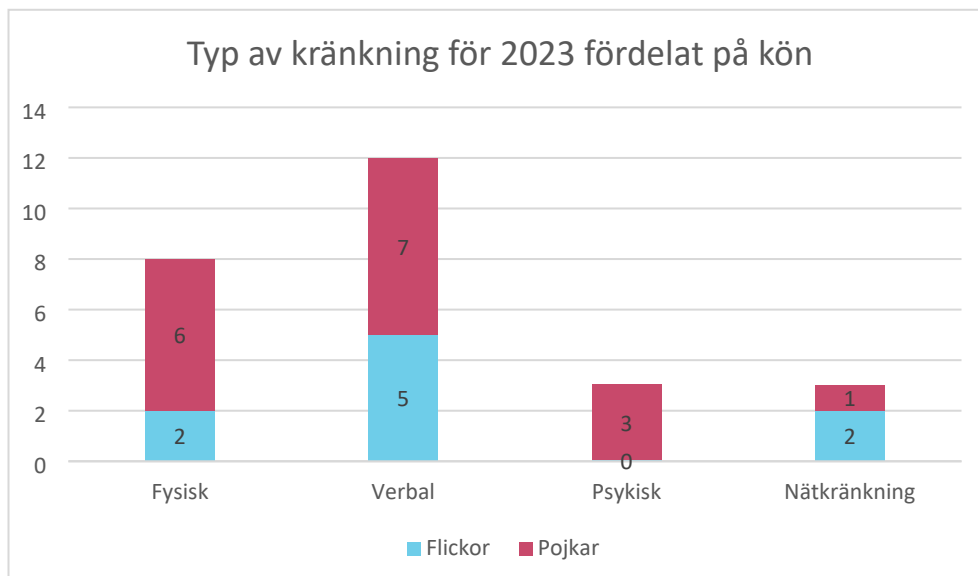
Under åren 2020-2021 påverkades verksamheten av coronapandemin, bland annat genom perioder av fjärrundervisning och distansundervisning. Höstterminen 2021 återgick gymnasiets elever till undervisning på plats. Under 2022 infördes den kammungemensamma e-tjänsten för anmälan av kränkande behandling. Detta påverkade antalet anmälningar negativt både höstterminen 2022 och vårterminen 2023.

Figur 1 Antal anmälningar om kränkande behandling per termin.

Alla anmälningar gäller händelser som skett i skolan och på skoltid. Händelserna har inträffat i klassrum, utomhus, i korridoren samt på ”annan plats”.

Runt 60 procent av anmälningarna gäller pojkar och 40 procent gäller flickor. Verbala kränkningar är vanligast för både flickor och pojkar. Pojkar är i majoritet på Tyresö gymnasium, 62,5 procent jämfört med 37,5 procent flickor.

Flest anmälningar gäller elever i årskurs 1 och 2, sju respektive åtta anmälningar. Att flest anmälningar sker i de årskurser där eleverna introduceras till en ny klass och en ny miljö är ett mönster som finns i de flesta gymnasieskolor.

Majoriteten av kränkningarna har utförts av en eller flera elever. För fyra anmälningar (24 procent) har en vuxen kränkt en elev.

På grund av att Tyresö gymnasiums anmälningar är få dras inga generella slutsatser utifrån resultaten. Under åren 2020-2021 påverkades gymnasiets verksamhet stort av coronapandemin. Därför görs heller ingen analys av antalet anmälningar över tid.

5 Förvaltningens synpunkter

Barn- och utbildningsförvaltningen ser att Tyresö gymnasium har ett gott arbete med trygghet och mot kränkande behandling, men de har under året funnits brister i anmälan av kränkningar. Detta resulterade i att Tyresö gymnasium upprättade en åtgärdsplan för att säkerställa att anmälan av kränkningar görs systematiskt till huvudman. Under hösten har kompetensutveckling kring rapporteringsskyldigheter utifrån skol-, arbetsmiljö- och socialtjänstlagen skett på APT och även i arbetslagen. De brister och svårigheter man haft med rapporteringssystemet har hanterats genom kompetensutveckling i hanteringen av verktyget för anmälan. Sedan åtgärdsplanen upprättats och realiserats så har en ökning av antalet anmälningar noteras vilket tyder på att de insatta åtgärderna har gett effekt. Förvaltningen kommer fortsatt att följa upp rapporteringen av kränkingsanmälningar för att säkerställa att rutinen fungerar. Tryggheten på skolan är fortsatt hög enligt de enkäter som har genomförts under året, vilket är ett gott tecken.

Tyresö gymnasium arbetar förebyggande, främjande och åtgärdande mot kränkande behandling. Skolan arbetar systematiskt enligt likabehandlingsplanen. Skolchefen har dialog med rektor och följer upp kränkande behandling per månad. Inkomna anmälningar om kränkande behandling är ett underlag i skolans arbete med att identifiera risker. Skolan arbetar även med att blanda klasser och lärare på studiedagar för att elever ska känna sig trygga i hela skolan och med alla lärare. Detta arbete ger gott resultat med att skapa vi-känsla och en ökad känsla av trygghet.

Det finns kommungemensamma mallar och riktlinjer för arbetet mot kränkande behandling samt för det förebyggande och främjande arbetet. Det kommungemensamma arbetet och materialet ger stöd och systematik kring likabehandling. Tyresö gymnasium arbetar aktivt förebyggande och främjande för trygghet i skolan.

Tyresö gymnasium behöver fortsätta det förebyggande och främjande arbetet med trygghetsskapande åtgärder, som programöverbryggande åtgärder för att stärka tryggheten och vi-känslan inom skolan. Den viktigaste insatsen är det förebyggande arbetet som minskar risken för att kränkningar sker, till exempel skolans elevassistenter som jobbar elevnära och snabbt fångar upp händelser som riskerar att bli konflikter. En hög vuxennärvaro minskar risken för konflikter och kränkande behandling mellan eleverna.

Bilaga 1. Begrepp och definitioner

Typ av kränkning:

- Fysisk kränkning är till exempel slag, sparkar, knuffar.
- Psykisk kränkning är till exempel utfrysning, blickar.
- Verbal/skriftlig kränkning är till exempel nedsättande kommentarer.
- Nätkränkning är till exempel kränkningar på internet, sociala medier, sms, e-post.

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen. (6 kap. 3 § skollagen).

Diskriminering och trakasserier är ett uppträdande som missgynnar eller kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskriminering förutsätter ett maktövertag hos den som diskriminerar – alltså kan lärare diskriminera elever, men inte tvärtom. När det inte finns någon maktobalans mellan de som är inblandade klassas handlingen istället som trakasserier. (1 kap. 4 § diskrimineringslagen).

Mobbning är när en elev blir utsatt för kränkande behandling eller trakasserier vid upprepade tillfällen. Mobbning är inte ett begrepp som används i skollagen. (Skolverkets webbplats, 2020-01-24).

Likabehandling innebär att alla elever ska behandlas utifrån sina förutsättningar så att de får lika rättigheter och möjligheter. Arbetet för likabehandling är en del av skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla elevers lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Bilaga 2. Sammanställt underlag

Antal anmälningar över tid

Antal anmälningar för Tyresö gymnasium, för helår samt per termin

	2020	2021	2022	2023
Vårtermin	14	4	13	2
Hösttermin	6	20	4	15
Helår	20	24	17	17

Anmälningar gällande samma elev

Svarsalternativ om eleven som anmälan gäller har kränkts tidigare vid ett eller upprepade tillfällen

	VT 23	HT 23
Har inte hänt tidigare	2	9
Har hänt tidigare	0	4
Har hänt vid upprepade tillfällen	0	4

Antal anmälningar fördelat på kön

	VT 23	HT 23
Flicka	0	7
Pojke	2	8

Vem utförde kränkningen

	VT 23	HT 23
Elev, en eller flera	2	11
Vuxen	0	4
Rektor	0	0

Antal anmälningar fördelat på stadium

	VT 23	HT 23
År 1	1	6
År 2	1	7
År 3	0	2

Olika typer av kränkningar.

Flera svarsalternativ kan anges.

	VT 23	HT 23
Fysisk	2	6
Verbal	0	11
Psykisk	0	3
Nätkränkning	0	3

Typ av kränkning fördelat per kön.

Flera svarsalternativ kan anges.

	VT 23	HT 23
Fysisk - flickor	0	2
Fysisk - pojkar	2	4
Verbal - flickor	0	5
Verbal - pojkar	1	6
Psykisk - flickor	0	0
Psykisk - pojkar	0	3
Nätkränkning - flickor	0	2
Nätkränkning - pojkar	0	1

Bilaga 3 Prövning av barnets bästa

Genom att följa upp och analysera gymnasieskolans arbete med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan huvudmannen säkerställa att verksamheterna i enlighet med artikel 2 i barnkonventionen verkar för alla barns lika värde och rättigheter, samt att ingen elev får diskrimineras. Ärendet svarar även särskilt mot barnkonventionens artiklar 19, 28 och 29 om barns rätt att skyddas mot fysiskt och psykiskt våld, om barns rätt till utbildning samt syftet med utbildningen. I artikel 28 framgår att lämpliga åtgärder ska vidtas för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med barnkonventionen. I artikel 29 framgår särskilt att barnets utbildning ska syfta till att utveckla respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna.

Att analysera anmälningar om kränkande behandling ger underlag för att tillgodose barns rättigheter och är därmed för barnets bästa.